

RETSHJÆLPEN
KØBENHAVNS RETSHJÆLP
GRUNDLAGT 1885

Retshjælpens kontorer ligger på første- og anden salen i Københavns Kommunes ejendom på hjørnet af H.C. Andersens Boulevard og Stormgade (det tidligere Overformynderi).

BERETNING

2020

Retshjælpen

Københavns Retshjælp

Stormgade 20, 1. sal
1585 København V

Åbent mandag – torsdag kl. 19 – 21
fredag kl. 19 – 20

RETSHJÆLPENS FORMÅL

Københavns Retshjælp er grundlagt i 1885 og har således i 2020 eksisteret i 135 år. Retshjælpens formål har grundlæggende ikke ændret sig. Institutionens oprindelige navn var **”Studentersamfundets Retshjælp for Ubemidlede”**. Det er fortsat Retshjælpens formål at tilbyde juridisk bistand til personer, der ikke kan betale for sådan bistand på normale vilkår.

RETSHJÆLPENS STRUKTUR

Retshjælpen er organiseret som en forening med en generalforsamling, kaldet ”fællesmødet”, på hvilket alle juridiske medarbejdere, der har arbejdet i Retshjælpen i 6 måneder forinden, har stemmeret. Der vælges en bestyrelse på 6 medlemmer, der kan suppleres af op til 3 yderligere medlemmer efter bestyrelsens egen bestemmelse. Den nuværende bestyrelse omfatter 9 medlemmer. Retshjælpens administrative ledelse varetages af kontorchefen.

Sagsbehandlingen ledes af to fuldmægtige på hver aften, hvor Retshjælpen har åben, dvs. normalt alle almindelige hverdagsaftener. Fuldmægtigene, der alle er rutinerede jurister, gennemser og overrefererer de mails, skrivelser og dokumenter, som udfærdiges af de øvrige juridiske medarbejdere.

Den væsentligste arbejdsbyrde bæres af de mange frivillige, ulønnede medarbejdere, ca. halvdelen færdiguddannede jurister og ca. halvdelen studerende, der møder en aften om ugen omkring kl. 18:30 - 19, og arbejder til alle klienter er ekspederet. Dette kan undertiden vare til kl. 22:30 - 23.

Retshjælpen kan til stadighed glæde sig over, at institutionen anses for en attraktiv arbejdsplads blandt yngre kandidater og studerende, til trods for, at arbejdet ikke er lønnet og finder sted om aftenen. Der er således fortsat stor tilstrømning af interesserede yngre jurister. Det bidrager formentlig til interessen for arbejdet, at der oftest er et godt kammeratskab mellem medarbejderne på de enkelte aftener, og at mange derfor ser frem til at mødes i Retshjælpen den ene aften om ugen.

HVEM KAN FÅ HJÆLP

Betingelserne for at få gratis juridisk bistand i Retshjælpen er som udgangspunkt, at klienten ikke har en årsindtægt, der overstiger de beløbsgrænser, der gælder for ansøgning om fri proces. Bekendtgørelsen om offentlig retshjælp fra 2020 inddeler fortsat retshjælp i tre trin efter sagens og retshjælpens omfang og fastslår, at alle borgere principielt har ret til helt grundlæggende mundtlig rådgivning (trin 1). De områder, hvor Retshjælpen kun yder begrænset rådgivning, er følgende

- Hvor den radsøgende er erhvervsdrivende og spørgsmålet er af overvejende erhvervsmæssig karakter.
- Hvor den pågældende er sigtet eller tiltalt i en offentlig straffesag.
- Hvis der er tale om en injuriersag.

Som det vil fremgå af denne beretning, er arbejdsområdet for Retshjælpen overvejende visse privatretlige forhold såsom lejeret og familieretlige tvister, samt desuden i vidt omfang sager vedrørende udlændingeloven og dertil relaterede områder.

Grænserne for fri proces var i 2020 en bruttoindtægt, der for enlige ikke måtte overstige 336.000 kr., og for par 427.000 kr. Der tillagdes yderligere 58.000 kr. for hvert barn under 18 år, som ansøgeren forsøger. For 2021 er grænserne ændret til henholdsvis 344.000 kr., 437.000 kr. og 60.000 kr.

HVORDAN FÅR MAN RETSHJÆLP

Retshjælpen er normalt åben for personlig henvendelse på alle hverdagsaftener. Mandag – torsdag er åbningstiden fra kl. 19 - 21 og fredag kl. 19 - 20. Lokalerne åbnes kl. 18:30, og klienter kan således få et ekspeditionsnummer fra dette tidspunkt. Sagsbehandlingen påbegyndes normalt kl. 19. På enkelte aftener lukkes Retshjælpen tidligt, eksempelvis ved afholdelse af interne kurser.

Retshjælpen holder lukket når der er valg, samt onsdag før Skærtorsdag, fredag efter Kristi Himmelfartsdag, 1. maj, Grundlovsdag, Sankt Hans Aften og mellem Jul og Nytår.

I åbningstiden kan Retshjælpen kontaktes på **33 11 06 78**. Der findes endvidere en hjemmeside med oplysninger, www.retshjaelpen.dk.

Åbningstiderne har i 2020 været i væsentlig grad begrænset i forhold til det sædvanlige, jf. nærmere nedenfor om konsekvenserne af Corona situationen.

RETSHJÆLPENS VIRKSOMHED I ET ÅR MED COVID-19/CORONA VIRUS

Covid 19 præsenterede Retshjælpen for en række problematikker. Umiddelbart var der åbenbare vanskeligheder af praktisk karakter.

Retshjælpen var i årene op til 2020 præget af en betydelig søgning fra klienter, der mødte fysisk op i Retshjælpen. Lange kødannelser på trappen længe før åbningstid var almindelige, og de mødende måtte ofte stå tæt sammen. Da der er et begrænset antal siddepladser i Retshjælpens ventenum, har det også været almindeligt, at en del mødende måtte sidde på trappen foran receptionen i en del af ventetiden. Denne praksis måtte naturligvis ændres.

Dernæst måtte der kigges på rådgivningsværelserne, men de viste sig stort set alle store nok til at den nødvendige afstand kunne holdes, idet der dog blev sat plexiglas op enkelte steder, jf. nedenfor.

Men disse forholdsregler var naturligvis ikke tilstrækkelige under den umiddelbare nedlukning 11. marts. I den første periode måtte der derfor lukkes for fysisk fremmøde af klienter, jf. nærmere nedenfor.

Med til problemerne af praktisk karakter kom også en række andre bekymringer – først og fremmest for vore klienter. Det måtte antages, at mange af dem havde særlige problemer i denne tid ikke mindst med arbejdsløshed, der jo fører en række andre problemer med sig. Vi søgte efter bedste evne at hjælpe samtidig med, at vi overholdt myndighedernes retningslinjer, jf. nærmere nedenfor.

Hertil kom vore medarbejdere. De fleste af dem skulle ikke møde, og der var derfor bekymring for, at mange ville være faldet fra, når Retshjælpen igen kunne køre for fuld kraft. Det ville betyde ubesatte stillinger på et tidspunkt, hvor vi igen kunne forvente stort pres på Retshjælpen. Foreløbigt har disse bekymringer heldigvis vist sig ubegrundede. Efterhånden som vi langsomt lukkede op, viste det sig, at vore medarbejdere stadig var villige til at arbejde for Retshjælpen og at de hurtigt indrettede sig efter de nye regler for interaktion med klienter. Vi er som ledelse meget imponerede over vore medarbejderes villighed og evne til at tilpasse sig nye arbejdsmetoder, og er dybt taknemlige over, at vi stadig har vore mange dygtige medarbejdere.

I 2020 skulle der have været 244 normale åbningsdage. På grund af Covid-19/Corona virus pandemien blev dette imidlertid ikke tilfældet.

I perioden 2. januar – 11. marts (50 åbningsdage) kunne Retshjælpen holde normalt åbent for klienter. Men på baggrund af statsministerens anbefalinger og regeringens indførte restriktioner, besluttede den daglige ledelse, at Retshjælpen fra den 12. marts og indtil videre skulle holdes delvis lukket, således:

- Retshjælpen lukkes for fysisk fremmøde af klienter.
- Retshjælpens medarbejdere møder som normalt og arbejder videre med verserende sager.
- Om fornødent må yderligere information fra klienter indhentes på mail og på telefon.

Denne fase forløb frem til den 1. maj (32 åbningsdage).

Med regeringens nye anbefalinger og lempeligere restriktioner primo maj genåbnede Retshjælpen delvis i perioden 4. maj – 24. maj (12 åbningsdage) for telefonisk klientkontakt og rådgivning via telefon. Medarbejderne i Skranken mødte i denne periode tidligere ind for at tage imod de radsøgendes telefoniske henvendelser, og i tilfælde af nye radsøgende oprette disse som klienter, så der efterfølgende kunne tages telefonisk kontakt og ydes juridisk rådgivning til de pågældende.

Med yderligere genåbning af samfundet den 25. maj åbnede Retshjælpen også yderligere op. Den hidtidige modus blev nu udvidet således at et begrænset antal klienter efter forudgående aftale og tidsmæssigt styret igen kunne møde fysisk op i Retshjælpen i den normale åbningstid. Der kunne fortsat ikke møde radsøgende op uden forudgående aftale herom. Den nye modus varede resten af

året fra 25. maj til 22. december (150 mødedage), idet der medio oktober tillige blev åbnet op for, at råde søgende der henvendte sig på mail, ved oplysning af navn, adresse og telefonnummer, kunne blive ringet op af en rådgiver i den normale åbningstid.

Retshjælpen har med de ovenfor nævnte begrænsninger søgt at holde åbent for klienter, og har derfor indkøbt og opsat skærme i receptionen og på de fire mindste kontorer til beskyttelse af medarbejdere og fremmødte klienter. Herudover er der indkøbt og anvendt mundbind, håndsprit, engangshandsker og servietter til overflade desinfektion. Retshjælpen har tillige ved fysiske ændringer af møblementets placering og ekstraordinær daglig rengøring og afspritning af håndtag, telefoner, kontakter, PC- tastaturer m.v. samt krav om fysisk afstand og anvendelse af mundbind og engangshandsker søgt at sikre medarbejdere og fremmødte klienter mod at blive smittet i Retshjælpens lokaler. Dette gælder tillige for Forbrugerrådets Gældsrådgivning der i næsten hele året har anvendt Retshjælpens lokaler til rådgivning af klienter i 3 dage om ugen.

Corona/ Covid-19 - pandemien i Danmark – og i perioder i særlig grad i hovedstadsområdet – har dog til trods for disse tiltag betydet, at Retshjælpen siden medio marts 2020, hvor pandemien for alvor kunne registreres, har måttet begrænse mulighederne for at råde søgende har kunnet møde fysisk op uden en forudgående aftale herom. Hertil kommer, at Retshjælpens daglige ledelse i perioder med særligt høje smittetal også har måttet reducere og begrænse antallet af jurister som har kunnet møde op og arbejde i Retshjælpen.

I 2020 er i alt 3760 råde søgende mødt personlig op i Retshjælpen, hvilket er ca. 1/3 af hvad der normalt møder op i løbet af et år. Hovedparten af de fremmødte var klienter med en verserende sag, og kun i mindre grad har der været tale om fremmøde i anledning af en ny sag. Herudover har 6102 råde søgende henvendt sig telefonisk for at få juridisk rådgivning i åbningstiden, hvilket er ca. 1/3 flere råde søgende end hvad der normalt henvender sig via telefon.

Retshjælpen har siden 2016 i udstrakt grad anvendt e-mails i såvel ud- som indgående korrespondance, hvilket har medført en betydelig stigning i omfanget af den korrespondance der modtages i Retshjælpen. Alene i perioden fra 2015 til 2020 er den daglige indgående post der modtages i retshjælpen blevet fordoblet, således at den nu i gennemsnit ligger på mere end 52 indgående breve, e-post og mails hver dag.

Gennem året har der til Retshjælpen konstant været tilknyttet ca. 180 jurister og jurastuderende som rådgivere og sekretærer. Der er i alt åbnet 4562 sager i 2020, hvilket er ca. 4 % færre end foregående år. En sammenligning mellem årets gennemsnitlige antal af nye rådssøgende med antallet af nye sager viser fortsat, at nye henvendelser til Retshjælpen normalt resulterer i åbning af en ny sag.

Et betydeligt antal af henvendelserne til Retshjælpen kan afsluttes med rådgivning samme dag. Men et stort antal sager kræver fortsat behandling over længere tid – enkelte i helt op til 5 år. Og nogle må henvises til en af Retshjælpens to faste advokater. I 2020 var der tale om i alt 21 sager, som vurderedes at kræve iværksættelse af egentlige rets skridt ved advokat. Hertil kommer 26 sager, der i henhold til reglerne om småsager kunne anlægges ved domstolene uden medvirken af advokater.

I alt 4242 sager er registreret afsluttet i Retshjælpens Edb-system (ADVOPRO) i 2020. I henhold til Civilstyrelsens vejledning er 140 af disse vurderet som kategori 3, 1036 som kategori 2 og 3066 som kategori 1.

Detaljerede oplysninger om Retshjælps virksomhed fremgår af tabellerne på side 9 og 10. Antallet af ”modtagne breve” omfatter summen af fysiske breve, e-post og mails som alle registreres. Nedgangen i antallet af ”afsendte breve” er et resultat af øget brug af afsendte e-mails, hvis antal ikke registreres, og et markant fald i antallet af registrerede afsendte fysiske breve.

VEDLIGEHOJDELSE AF DEN FAGLIGE STANDARD

Retshjælpen afholder normalt et antal kurser for medarbejderne hvert år. Dels afholdes normalt kurser for nye medarbejdere i praktisk sagsbehandling og anvendelse af IT advokatsystemet AdvoPro, dels afholdes faglige juridiske kurser for alle juridiske medarbejdere.

Retshjælpen har i mange år nydt godt af de større advokatvirksomheders velvilje, da disse har været villige til at stille veludstyrede undervisningslokaler til rådighed uden beregning, og har doneret kaffe, sandwich m.v. i forbindelse med afholdelse af kurserne. Trods velvilje og tilsagn fra Advokatfirmaet Horten om at stille lokaler til rådighed, måtte et planlagt kursus aflyses, ligesom den interne undervisning heller ikke kunne gennemføres på grund af Covid-19 forsamlingsrestriktionerne.

Både af hensyn til den faglige standard og til det interne sammenhold blandt de juridiske medarbejdere, vil Retshjælpen gøre alt hvad der er muligt for at genoptage kursusvirksomheden i 2021, så snart dette måtte vise sig sundhedsmæssigt forsvarligt.

Retshjælpen har i årets løb modtaget flere donationer fra Advokatfirmaet Poul Schmith i form af ny faglitteratur, ligesom Retshjælpen fortsat anvender betydelige midler på til licenser til on - line lov- og domssamlinger.

ANDRE BEGIVENHEDER I RETSHJÆLPEN

Udvikling af IT og brug af e-mail.

Retshjælpen har altid forsøgt at sikre en høj kvalitet i rådgivningen ved at alle breve og andet skriftligt, såsom testamenter, ansøgninger o.l., der bliver sendt fra Retshjælpen, er revideret af en af de to ledende medarbejdere, der er på vagt hver aften. Dette har ført til, at Retshjælpen indtil 2016 holdt fast ved at benytte sig af breve ved kommunikation udadtil. Retshjælpen har derfor i stadig stigende omfang kommunikeret på mail.

Retshjælpen har efter lange og komplicerede tekniske udfordringer fået etableret ”sikker mail” i 2020.

Konsekvenser af Persondataforordningen for Retshjælpens arbejde og procedurer.

Den 23. maj 2018 trådte Databeskyttelsesloven, der er baseret på Persondataforordningen, i kraft. Loven indebærer nogle særdeles skærpede krav til virksomheder af enhver art, der modtager, anvender og opbevarer personoplysninger. Det er et uundgåeligt led i Retshjælpens arbejde, at Retshjælpens medarbejdere meget ofte modtager personlige og fortrolige oplysninger fra klienter. Dette kan dreje sig om forhold der fører til skilsmisse, helbredsoplysninger, oplysninger om strafbare forhold og meget andet. Loven har derfor også medført en forøget arbejdsbyrde i Retshjælpen og en komplicering af de administrative procedurer.

Retshjælpen indhenter nu samtykke til behandling af personoplysninger fra såvel klienter som medarbejdere. Der sker skriftlig bekræftelse på disse samtykker i hvert enkelt tilfælde. Dette er beklageligvis en omfattende og tidskrævende proces, og Retshjælpens ledelse vil være opmærksom på om de af lovgivningen stillede krav fremover, vil kunne opfyldes på anden måde.

RETSHJÆLPENS ØKONOMI

Retshjælpens udgifter, der årligt beløber sig til ca. 3,5 millioner kr., afholdes ved hjælp af tilskud fra Civilstyrelsen, der administrerer de beløb, der af Folketinget hvert år bevilges til retshjælpsområdet. Endvidere modtages tilskud fra Varelotteriets overskud og fra Justitsministeriets andel af Landbrugslotteriets overskud. Retshjælpen modtager fra tid til anden også private donationer fra fonde og legater, samt fra erhvervsvirksomheder. Hertil kommer den ikke ubetydelige hjælp fra flere større advokatfirmaer, jf. ovenfor. Endvidere har Københavns Kommune i nu over 70 år stillet lokaler til rådighed for Retshjælpen for en husleje, der kun er nominal.

Retshjælpens økonomi er i 2020 blevet belastet af en række løbende ekstra indkøb af værne- og desinfektionsmidler samt indgåelse af 5 ekstra mobiltelefon aftaler for at skabe tilstrækkeligt med udgående telefonlinjer til at kunne gennemføre Retshjælpens virksomhed i et år med Covid-19 Corona virus. Samlet har dette beløbet sig til en ekstraudgift ca. 25.000 kr.

RETSHJÆLPE LEDELSE

På fællesmødet den 25. februar 2020 valgtes følgende bestyrelse:

Eva Smith, professor dr. jur. (formand)

Alexander Heesche Andersen, fuldmægtig, cand.jur.

Daniel Batisoti Cesar, dommerfuldmægtig

Simon Fasterkjær Kjeldsen, specialkonsulent, cand.jur.

Jakob Krabbe Sørensen, stud. jur.

Anita Tvermoes, cand.jur.

Bestyrelsen har i medfør af lovenes § 5 suppleret sig med yderligere følgende medlemmer:

Søren Axelsen, byretspræsident

Nikolaj Linneballe, advokat

Tobias Steinø, advokat.

Alexander Heesche Andersen og Simon Fasterkjær Kjeldsen udtrådte senere i 2020 af Retshjælpens bestyrelse og afløstes af cand.jur. Anya Mourad Jensen og advokatfuldmægtig Kasper Bruun Jensen.

Den administrative ledelse varetages af kontorchefen, landsdommer Henrik Bitsch.

Revisionen varetages uændret af Deloitte.

TAK TIL VORE BIDRAGYDERE

Retshjælpens bestyrelse retter en varm tak til Varelotteriet, Landbrugslotteriet og Københavns Kommune samt Advokatfirmaet Horten og Advokatfirmaet Poul Schmith for støtte til Retshjælpens aktiviteter i 2020.

KØBENHAVN, FEBRUAR 2021

BESTYRELSEN FOR KØBENHAVNS RETSHJÆLP

Eva Smith, formand

Kasper Bruun Jensen

Daniel Batisoti Cesar

Any Monrad Jensen

Jacob Krabbe Sørensen

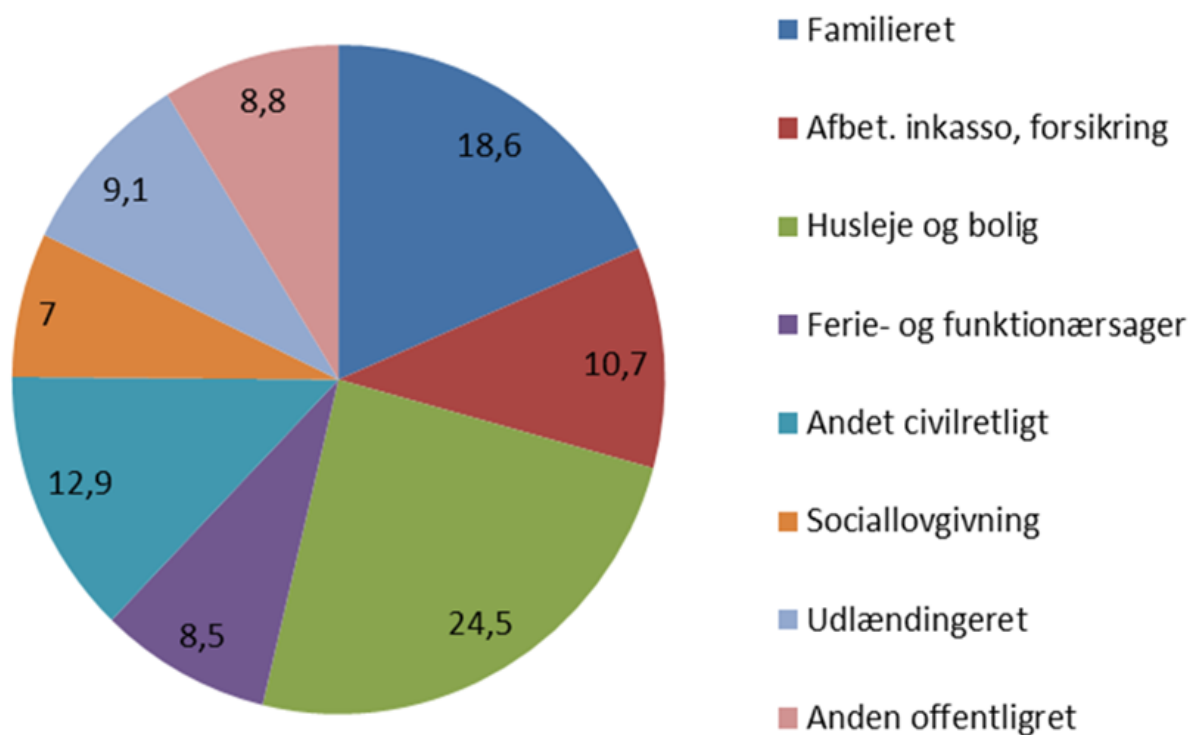
Anita Tvermoes

Søren Axelsen

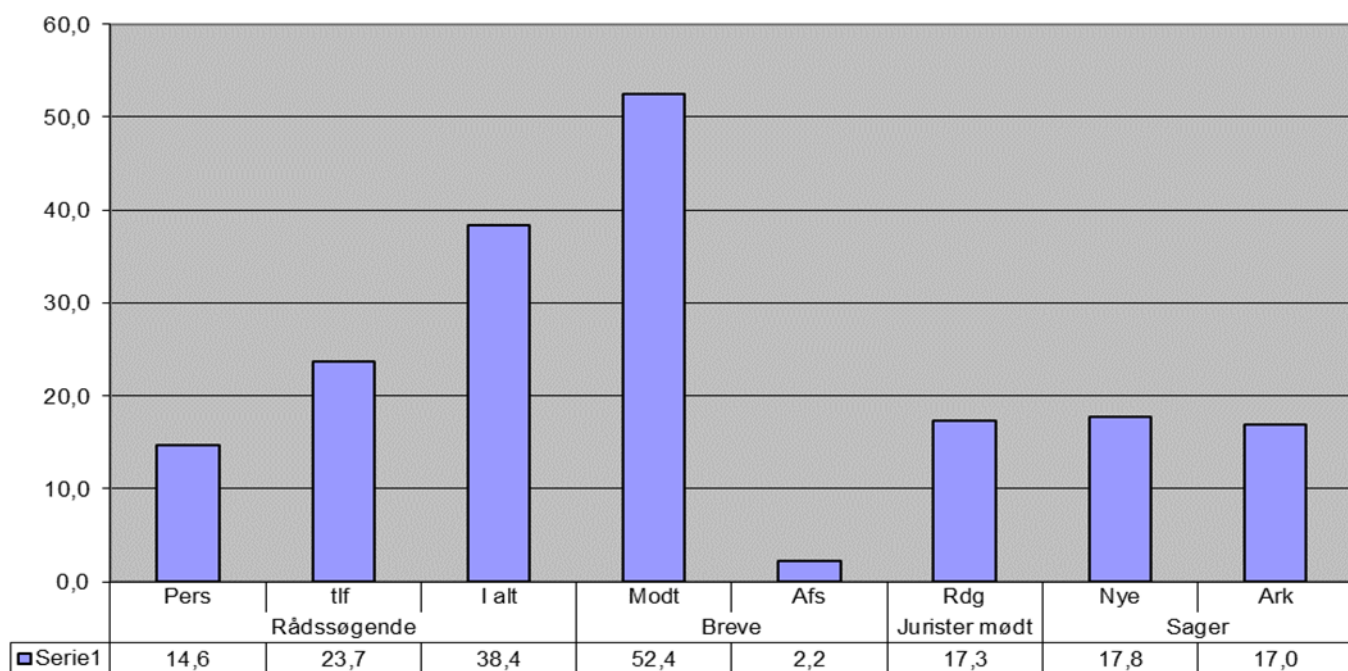
Nikolaj Linneballe

Tobias Steinø

Fordeling på sagstyper i % 2020

Daglig Aktivitet 2020

Gennemsnitlig daglig aktivitet 2013 - 2020

